

NOTITIE

VANGNETUITKERING

2016

HOOFDSTUK 1 DE VANGNETUITKERING

De vangnetuitkering biedt gemeenten financiële compensatie voor grote tekorten op het budget als bedoeld in artikel 69 van de Participatiewet. Om aanspraak te kunnen maken op een vangnetuitkering dient de gemeente aan een beperkt aantal voorwaarden te voldoen. De onafhankelijke Toetsingscommissie aanvullende uitkeringen Participatiewet beoordeelt of een verzoekende gemeente aan alle geldende procedurele en inhoudelijke voorwaarden voldoet, om vervolgens de minister van SZW te adviseren over de te nemen beslissing. De minister (thans feitelijk de staatssecretaris) neemt in beginsel het advies van de commissie over.

Bij de indiening van een verzoek tot een vangnetuitkering over het kalenderjaar 2016 dient het college de volgende documenten toe te voegen:

- a. Een globale analyse van de mogelijke oorzaak en de omvang van het tekort en van de verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren;
- b. Een brief, of vergelijkbaar document, waarmee het college de raad in 2016 heeft geïnformeerd over zijn analyse en de maatregelen die worden genomen dan wel worden overwogen om tot tekortreductie te komen;
- c. Een document waaruit de opvattingen van de gemeenteraad hieromtrent blijken;
- d. Een overzicht wat de gemeente in 2016 feitelijk heeft gedaan om het tekort het hoofd te bieden en hoe zij het effect daarvan kwalificeert.

Beoordeling door Toetsingscommissie aanvullende uitkeringen Participatiewet

In de wet- en regelgeving liggen de zaken vast, zoals de termijn voor indiening van een verzoek, de voorwaarden voor het recht op een vangnetuitkering en de hoogte van die uitkering. De toetsingscommissie zal volstaan met een *procedurele* toets.

De toetsingscommissie zal hierbij beoordelen of een verzoek tijdig en volledig is ingediend door het college. Voor de volledigheid van een verzoek is vooral van belang dat het college bij het verzoek documenten indient waaruit blijkt wat de globale analyse is van de mogelijke oorzaak en omvang van het tekort en dat de gemeenteraad hierover in 2016 is geïnformeerd. De toetsingscommissie zal volstaan met de vaststelling dat de vereiste documenten zijn ingediend en zal zich geen oordeel vormen over de kwaliteit van de analyse en de eventuele gevolgen van de opvattingen van de raad over de analyse. Een dergelijke beoordeling blijft voorbehouden aan het lokaal bestuur.

Tenslotte beoordeelt de Toetsingscommissie of feitelijk sprake is van een tekort dat voor compensatie in aanmerking komt. Deze beoordeling baseert zij op het definitief aan de gemeente toegekende budget als bedoeld in artikel 69 van de Participatiewet voor 2016, de bestedingen en baten die de gemeente over 2016 heeft verantwoord via de SiSa-systematiek en de onrechtmatige en onzekere bestedingen die in dit verband zijn verantwoord.

HOOFDSTUK 2. ANALYSE

In tabel 1 is te zien wat de grootte van het tekort op het BUIG-budget in het verleden was en wat in 2016 wordt verwacht.

Tabel 1. De grootte van het tekort

Jaar	Ontvangen	Besteed	Aanvulling IAU/VU
2013	€ 1.512.990	€ 1.716.707	€ 32.386
2014	€ 1.596.414	€ 2.154.979	€ 377.236
2015	€ 1.740.189	€ 2.197.749	€ 327.046
2016	€ 2.021.828	€ 2.209.700	€ 43.390*

*nog niet toegekend

In de tweede kolom staat de ontvangen rijksbijdrage. In de derde kolom staat het bedrag dat is besteed en in de laatste kolom staat het bedrag dat de gemeente in het verleden heeft ontvangen aan Vangnetuitkering of Incidentele Aanvullende Uitkering.

Voor de vangnetuitkering kan een gemeente al in aanmerking komen bij een tekort van 5%. Tussen de 5 en 10% wordt maar 50% aangevuld tot 10% van het tekort. Het tekort boven de 10% wordt voor 100% aangevuld. Dit alles natuurlijk mits ook aan alle ander voorwaarden is voldaan.

Het ontvangen budget is (voor gemeenten met minder dan 15.000 inwoners) gebaseerd op het historisch verdeelmodel. Dit betekent dat het budget is gebaseerd op de uitgaven van twee jaar eerder.

Tabel 2. De grootte van het bestand

Jaar	Aantal
2012	97
2013	118
2014	158
2015	164
2016	164*

*meting na 2 kwartalen

In tabel 2 is te zien dat het aantal uitkeringen met name in 2013 en 2014 is opgelopen. In 2015 vond nog een geringe stijging plaats en in 2016 wordt stabilisatie verwacht. De tekorten op het BUIG-budget zijn voornamelijk een gevolg van het eerdergenoemde historisch verdeelmodel. Het ontvangen budget voor 2014 was bijvoorbeeld gebaseerd op 97 uitkeringen, terwijl er in werkelijkheid 158 uitkeringen waren.

Verwacht wordt dat de stabilisatie in het aantal uitkeringen zich in de toekomst zal handhaven.

HOOFDSTUK 3. MAATREGELEN

Om de uitkering te bevorderen en de instroom in de uitkering tegen te gaan, wordt een aantal bestaande voorzieningen ingezet:

1. Participatieplaatsen

Een participatieplaats is bedoeld voor mensen met een bijstandsuitkering die niet direct aan het werk kunnen in een gewone baan. Doorgaans gaat het om mensen die wel kunnen werken, maar geen of weinig werkervaring hebben. Via een participatieplek kunnen zij dan werkervaring opdoen, zodat zij makkelijker een reguliere baan kunnen vinden.

2. Kracht van Ouder-Amstel

Dit is het gezamenlijk klussenproject van Ouder-Amstel en Diemen. Onder leiding van een werkbegeleider doen uitkeringsgerechtigden allerlei klussen binnen de gemeenten Ouder-Amstel en Diemen. Het gaat hier om projecten die het voorzieningenaanbod van de gemeente verrijken en het leefklimaat verhogen. Het doel van dit traject is om mensen structuur te bieden en werknemersvaardigheden te leren, zoals op tijd komen en een goede werkhouding. Het traject is geschikt voor mensen zonder fysieke beperkingen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

3. Taaltraining

Een aantal uitkeringsgerechtigden spreekt niet of nauwelijks Nederlands. Hierdoor is het niet mogelijk voor hen om bijvoorbeeld vrijwilligerswerk te doen. Om die reden kan een taaltraining worden aangeboden. Het doel van de taaltraining is om mensen dusdanig Nederlands te leren, dat zij eenvoudige conversatie kunnen voeren en eenvoudige opdrachten begrijpen, zodat zij kunnen doorstromen naar vrijwilligerswerk of werk.

4. Jobcoaching

Een jobcoach begeleidt een werknemer met een structurele functionele beperking gedurende een maximale periode bij het verrichten van zijn taken op de werkplek. De ondersteuning dient noodzakelijk te zijn; zonder ondersteuning zou de werknemer in redelijkheid zijn werkzaamheden niet kunnen verrichten.

5. Jobcenter

In het jobcenter worden sollicitatietrainingen gegeven voor uitkeringsgerechtigden met een korte afstand tot de arbeidsmarkt.

Een aantal voorzieningen is vanaf 2015 geïntensiveerd:

1. Sociale activering

Bemiddeling naar passend onbetaald werk door het Centrum voor Vrijwillige Inzet van Coherente.

2. Gemeentelijke loonkostensubsidie

De werkgever neemt de uitkeringsgerechtigde in dienst. De gemeente betaalt een premie aan de werkgever ter compensatie van de initieel lagere arbeidsproductiviteit en eventuele noodzakelijk begeleiding op de werkvloer.

3. Proefplaatsing

De werknemer werkt maximaal drie maanden met behoud van uitkering. Vervolgens treedt werknemer voor minimaal zes maanden in dienst.

4. Nazorg

Dit is een korte begeleiding van werkgever en werknemer door de arbeidsconsulent nadat de uitkeringsgerechtigde een baan heeft gekregen.

In 2016 wordt een aantal nieuwe voorzieningen ingezet:

1. AM Match

Opvolger van AM Groep. Via AM Match worden uitkeringsgerechtigden met een arbeidsbeperking aan het werk geholpen.

2. Pilot Opstap project

Dit traject wordt ingezet voor anderstaligen met een redelijke kennis van de Nederlandse taal en een korte afstand tot middellange afstand tot de arbeidsmarkt. Binnen het traject worden trainingen gegeven op het gebied van werknemersvaardigheden, wet en regelgeving en normen en waarden op de werkvloer. Ook oriëntatie op de arbeidsmarkt is een onderdeel waarin deelnemers bij verschillende werkgevers een halve dag op de werkvloer meedraaien.

Met genoemde maatregelen hopen wij de uitstroom te bevorderen en de groei van het aantal bijstandsgerechtigden te beperken.